

Juuso Ala-Kyyny

KATSAUS VUODEN 2024 OPINNÄYTTEISIIN YLIOPISTOISSA

Vuoden 2024 opinnäytekatsouksessa luodaan silmäys 6.11.2024 mennessä julkaistuihin yhteen väitöskirjaan ja neljään informaatiotutkimuksen graduun, joiden teemat liittyvät tieteellisten kirjastojen toimintaan. Opinnäytteet on julkaistu Åbo Akademiassa ja Tampereen yliopistossa.

Opinnäytejoukon ainoa väitöstutkimus käsittelee opettajaopiskelijoiden tiedonhankintaa ja siihen liittyviä kirjaston tukipalveluita. Claes Dahlqvistin Åbo Akademiassa tarkastettu artikkeliväitöskirja, *The emotional learning journey – Cognitive appraisals and information-seeking achievement emotions of Swedish primary teacher students*, tarkastelee erityisesti kognitiivista käyttäytymistä ja emootioita tiedonhaussa ja oppimisessa. Tukipalveluilla oli vaikutusta oppimistuloksiin, ja tutkimus auttaa suunnittelemaan kirjaston antamaa opetusta.

Åbo Akademin gradu, Febe Backman-Wittingin *Överföring av kunskap och expertis mellan generationer – fallstudie om kunskapsöverföringsprocessen på ett vetenskapligt bibliotek*, tarkastelee tiedon ja osaamisen siirtymistä eläköitymistilanteessa tieteellisessä kirjastossa. Haastatteluaineiston perusteella onnistumisen edellytyksiä tiedon siirtymiseen luovat kirjalliset dokumentit yhdistettynä mentorointiin, luottamus, aika, verkostot ja motivaatio.

Tampereen yliopiston gradujen aiheet liittyivät tieteelliseen julkaisemiseen ja e-kirjojen käyttöön.

Verna Järvelän *”Akateemisen kapitalismin kuristusote kv-julkaisutoiminnasta on murrettava” – millaisia ominaisuuksia tutkijat toivovat tieteellisiltä julkaisuilta?* pureutuu Tieteellisten seurain valtuuskunnan vuoden 2022 jäsenkyselyn avovastauksiin. Analyysin pohjalta erottui viisi tiedejulkaisemisen osa-aluetta, joita tutkijat pitivät erityisen tärkeitä: (1) avoimuuden edistäminen, (2) rahoituskäytäntöjen parantaminen (ja julkaisemisen voiton-tavoittelun vähentäminen), (3) julkaisemisen eri muotojen (painettu/sähköinen) ja julkaisuprosessin sujuvuuden tukeminen, (4) julkaisujen monipuolisuuden ja laadun varmistaminen sekä (5) tieteen näkyvyyden lisääminen.

Roosa Kotilaisen gradussa *Tutkijoiden näkemyksiä avoimesta vertaisarvi-*

Tukipalveluilla oli vaikutusta oppimistuloksiin, ja tutkimus auttaa suunnittelemaan kirjaston antamaa opetusta.

oinnista tieteenaloittain – kyselytutkimus Tampereen yliopiston 73 tutkijaa kertoivat ajatuksiaan avoimesta vertaisarvioinnista suhteessa perinteiseen arviointiin. Lopputulema oli se, että perinteisiin käytäntöihin oliin tyytyväisiä ja avoimen vertaisarvioinnin kohdalla vaaka kallistui – vaihtelien näkemysten jälkeen – varovaisen myönteiseksi. TLL-aloilla (tekniset, luonnontieteelliset ja lääketieteelliset alat) avoimeen vertaisarviointiin suhtauduttiin myönteisemmin kuin HKY-aloilla (humanistiset, kasvatustieteelliset ja yhteiskuntatieteelliset alat).

Siinamari Palon *E-kirjojen käyt-*

tö opiskelukontekstissa yliopisto-opiskelijoiden kokemana – kyselytutkimus tuo tietoa e-kirjojen lainaamisesta, lukemisesta ja käytöstä yliopistoissa. Tampereen yliopistossa tehdyn kyselyn perusteella e-kirjoja lainataan paljon, vaikka puolet vastaajista kertoi käyttävänsä tarpeen mukaan myös painettuja aineistoja – valintaan vaikutti muun muassa aineiston saatavuus, lukemisen tarkoitus ja lukutottumukset. E-kirjojen etuina pidettiin muun muassa mahdollisuutta tehdä tekstihakuja ja kopioida tekstiä muistiinpanoihin. E-kirjojen hankaluudet liittyivät ergonomiaan ja teknisiin vaikeuksiin. ❖

Artikkelissa mainitut oppinnäytteet:

BACKMAN-WITTING, FEBE (2024). *Överföring av kunskap och expertis mellan generationer – fallstudie om kunskapsöverföringsprocessen på ett vetenskapligt bibliotek*. Åbo Akademi. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2024061452936>

DAHLQVIST, CLAES (2024). *The emotional learning journey – Cognitive appraisals and information-seeking achievement emotions of Swedish primary teacher students*. Åbo Akademi. <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-12-4397-4>

JÄRVELÄ, VERNA (2024). ”Akateemisen kapitalismin kuristusote kv-julkaisutoiminnasta on murrettava” – millaisia ominaisuuksia tutkijat toivovat tieteellisiltä julkaisuilta? Tampereen yliopisto. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202404103446>

KOTILAINEN, ROOSA (2024). *Tutkijoiden näkemyksiä avoimesta vertaisarvioinnista tieteenaloittain: Kyselytutkimus*. Tampereen yliopisto. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202402122242>

PALO, SIINAMARI (2024) *E-kirjojen käyttö opiskelukontekstissa yliopisto-opiskelijoiden kokemana: Kyselytutkimus*. Tampereen yliopisto. <https://urn.fi/URN:NBN:fi:tuni-202404244508>

Kirjoittaja

JUUSO ALA-KYNY
Helsingin yliopiston kirjasto
juuso.ala-kyyny@helsinki.fi

